

Tlačové vyhlásenie

17.09.2015

Škola komunikácie a médií, n.o. 15.9.2015 zorganizovala seminár: VEREJNÉ OBSTARÁVANIE (TAKMER) BEZ KORUPCIE: NAJNOVŠIE VEDECKÉ POZNATKY. Seminár sa uskutočnil v hoteli Continental v Brne. Zúčastnilo sa na ňom 10 špecialistov z rôznych inštitúcií. Z Úradu pro ochranu hospodárskej súťaže sa nikto nezúčastnil pre veľkú pracovnú vyťaženosť všetkých zamestnancov Sekcie verejných zakázek.

Najdôležitejšie zistenia prezentované na seminári:

► Munir Podumljak, výkonný riaditeľ inštitútu Partnerstvo pre sociálny rozvoj v Záhrebe prezentoval metodiku výskumu, ktorej výsledkom je potvrdenie šokujúcich pomerov v chorvátskom verejnom obstarávaní. Rozprával i o prípade korupčnej aféry expremiéra Iva Sanadera.

► Rôzne prípady obchádzania zákona pri verejnom obstarávaní a skúsenosti z právnej poradne prezentoval Martin Kameník, predseda občianskeho združenia Oživení.

► Nová komplexná metodika výskumu Dr. István A János A Tóth A, výkonného riaditeľa Inštitútu pre výskum ekonomiky a podnikania (IEER), spoluzakladateľa a riaditeľa Centra pre výskum korupcie v Budapešti (CRCB, naznačuje, že až tretina zdrojov eú distribuovaných prostredníctvom tzv. eurofondov sa rozkradne alebo zbytočne premrhá. Projekty financované eú so sebou nesú vyššie riziko korupcie ako verejné obstarávanie financované na úrovni štátu v Česku a Maďarsku, kým na Slovensku prinášajú nižšie riziko korupcie.

Ako sa korupcia v praxi uplatňuje? **V Česku sa systematicky využívala úprava výzvy na podávanie ponúk počas výberovej fázy s cieľom obmedzenia prístupu a opakovaného zvýhodňovania rovnakej spoločnosti. Na Slovensku bolo korupčnou metódou nezverejnenie výzvy na predkladanie ponúk. V Maďarsku sa uplatňovala ako korupčná metóda krátka doba na predkladanie ponúk.**

POLITICKÉ ODPORÚČANIA AUTOROV VYZÝVAJÚ NA RADIKÁLNE ZLEPŠENIE MONITOROVACÍCH A KONTROLNÝCH MECHANIZMOV EÚ.

► **Spomedzi desiatich všeobecných odporúčaní týkajúcich sa boja s korupciou najviac zaujali tieto:**

Účinné antikorupčné politiky sa vyznačujú širokým pozitívnym usmerňovaním, nie sú teda založené len na represii.

Antikorupčné politiky, ktoré neprejdú testom pomeru nákladov a prínosov, či už v dôsledku veľmi vysokej ceny (vrátane politickej) alebo chýbajúceho účinku, by sa nemali aplikovať.

► **Niekoľko špecifických odporúčaní týkajúcich sa zabráneniu zneužívania eurofondov navrhuje:**

Nie je možné spoliehať sa len na národné inštitúcie, pretože majú tendenciu byť súčasťou „pravidiel hry“ (korupčného systému), vytvorenie funkcie európskeho prokurátora je preto dobrý nápad.

Lepšie je dôsledné uplatňovanie existujúcich pravidiel ako prijímanie nových pravidiel. Zavedenie povinného vlastného monitorovania a kontroly vo vláde.

► **Ako sa Dánsko stalo krajinou takmer bez korupcie?** Podľa Dr. Mette Frisk Jensen, vedúcej pracovníčky on-line encyklopédie dánskej histórie na Univerzite Aarhus, dánska cesta k dobrej správe vecí verejných bola cestou osvieteného absolutizmu. Bola urýchlená najprv vojenskou porážkou a následne strachom z revolúcie. Zdá sa, že každý región, niekedy dokonca aj každá krajina, si vyvinuli svoju vlastnú cestu k úspechu a geografia nestačí na poskytnutie jasných a jednoznačných vzorov. Úspešné prípady môžeme rozdeliť podľa dráh oligarchických (talianske mestské štáty), elitárskych (Británia), demokratických (Francúzsko, USA) a absolutistických (Dánsko), v závislosti od počtu a stavu navrhovateľov etického univerzalizmu.

► **O čom je unikátny maďarský vládny program boja proti korupcii?** Minister verejnej správy a spravodlivosti, predseda Štátneho kontrolného úradu, predseda Najvyššieho súdu a generálny prokurátor prijali ešte v roku 2011 bezprecedentné Vyhlásenie o spoločných a efektívnych opatreniach vládneho boja proti korupcii. Maďarská vláda následne prijala ambiciózne antikorupčný program. Program sa odvtedy rozvíja a rozširuje v rôznych smeroch. Obsahuje aj inovatívne prvky. Napríklad informácie o aktivitách zameraných proti korupcii, výsledkom čoho sa otázky korupcie na úrovni komunít a spoločnosti ako celku stanú súčasťou etickej výchovy pre žiakov 9. - 12. ročníka. Alebo každá organizácia si musí stanoviť strategické a ročné ciele pre integritu, rovnako ako systém ukazovateľov na meranie ich dosiahnutia. Štátne orgány musia tiež pravidelne posudzovať riziká korupcie, ktoré sa ich môžu týkať a hodnotiť aktuálny stav vnútorného kontrolného systému určeného na elimináciu týchto rizík. Na základe toho musia vypracovať ročný akčný plán s cieľom napraviť odhalené nedostatky. Výsledky akčných plánov musia byť sledované a komunikované vnútri aj mimo organizácie. Na základe odhalených rizík, akčných plánov a prijatých opatrení musia štátne orgány pripraviť výročnú správu integrity, ktorú sprístupnia verejnosti. Maďarská Transparency International v rámci hodnotenia Národného protikorupčného programu z marca 2015 kritizuje nedostatočnú pozornosť venovanú dostupnosti dát týkajúcich sa verejných financií.

► Protikorupčné stratégie sú väčšinou navrhnuté tak, že riešia úplatkárstvo. Z celkového pohľadu je však úplatkárstvo len špička ľadovca. Podľa výskumov je globálnym zásadným problémom najmä protekčné zvýhodňovanie (favouritism) a presadzovanie súkromných záujmov vo verejnej správe.

► Príliš veľa regulácie môže škodiť

► Faktorom, ktorý má zreteľný vplyv na potláčanie korupcie, je transparentnosť.

Seminár bol organizovaný v rámci medzinárodného výskumného projektu ANTICORRP zameraného na protikorupčnú politiku v EÚ a v globálnom kontexte. Projekt je podporený Európskou komisiou.

Cieľom seminára bolo oboznámiť účastníkov s najnovšími zisteniami a odporúčaniami týkajúcimi sa verejného obstarávania v rámci EU v súvislosti s prevenciou korupcie. Východiskom boli krátke zhrnutia relevantných štúdií, ktoré boli k dispozícii účastníkom aj v českom preklade. Ich PDF verzie sú k dispozícii na stránke <http://anticorpp.eu/events/how-to-tackle-public-procurement-almost-without-corruption-the-most-recent-scientific-findings-2/>

Manažérka seminára:

Ing. Ľubica Adamcová,

e-mail: lubicaadamcova@gmail.com

tel.: 00421 948 018 134